

سی گام خودسازی   گام بیست و یکم: ورع (پرهیزگاری)

«وَلَا تَجْعَلِ لِلشَّيْطَانِ فِيهِ عَلى سَبِيلًا» (1) «بار خدایا در این روز راهی را برای شیطان بر من قرار مده».

«اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي فِيهِ اِلَى مَرْضَاتِكَ دَلِيلًا وَلَا تَجْعَلِ لِلشَّيْطَانِ فِيهِ عَلى سَبِيلًا وَاجْعَلِ الْجَنَّةَ لِي مَنَزلًا وَمَقِيلًا يَا قَاضِيَ حَوَائِجِ الطَّالِبِينَ».

کار شیطان، اغواگری و وسوسه ی درونی است؛ اما بدون خواست انسان نمی تواند به صورت تکوینی او را به انجام کارهای ناپسند مجبور کند. در روز رستاخیز نیز که برخی به شیطان اعتراض می کنند و او را مسئول کارهای ناشایست خود می دانند، او در دفاع از خود می گوید:

«ما كان لي عليكم من سلطان الا ان دعوتكم فاستجبتم لي فلا تلوموني ولوموا انفسكم» (قرآن، ابراهیم: 14). «من در دنیا بر شما سلطه ای نداشتم، تنها من شما را فرا خواندم این شما بودید که دعوتم را پذیرفتید، پس مرا سرزنش نکنید، بلکه خود را سرزنش کنید.» هنگامی که در دعاها از خدا رهایی از شیطان را می خواهیم، در حقیقت به خدا پناه می بریم و برای مقابله با وسوسه های او، که با سوارگان و پیادگانش بر ما هجوم آورده و ما را تحت فشار قرار می دهد، از خدا یاری می خواهیم. راه مقابله با شیطان تقوا (خوشتن بانی) و ورع (پرهیزگاری) است.

خواجه عبدالله گوید: «ورع بازپرهیزیدن است از کارهای ناپسندیده، افزونی های ناشایسته و خاطره های شوریده.

ورع از ناپسندیده به سه چیز توان: 1. دریغ داشتن خود از نکوهش، 2. نگاه داشتن دین خود از کاهش 3. باز داشتن دل از آلايش.

ورع از افزونی به سه چیز توان: 1. درازی حساب و میزان، 2. شماتت خصمان 3. غبن از وارثان.

ورع از خاطره های شوریده به سه چیز توان: 1. به تدبیر قرآن، 2. به زیارت گورستان 3. به تفکر در حکمت حکیمان» (1).

[ذکر این روز «اعوذبالله من الشيطان الرجيم» است.]

---

1. انصاری، عبدالله، صد میدان، میدان پانزدهم، ص 42.